

Puisniidud on metsavööndi üheks vanimaks inimese ja looduse vaheliste vastasmõjude tulemusel tekkinud ökosüsteemiks. Enam kui tuhat aastat on nad olnud maarahvale oluliseks elatusallikaks. Praeguseks on nad peaaegu kõikjalt kadunud - hävimiseks piisas mõnest aastakümnest. Eesti puisniitude allesjäänud osake vastab vahest ühe endise Lääne-Eesti küla puisniitude pindalale.

Eestikeelses põllumajanduslikus kirjanduses kõneletakse puisniitudest kui looduslikest rohumaadest. Taimeökoloogias nimetatakse taolisi kooslusi pool-looduslikeks ehk pärandkooslusteks. Termin "puisniit" on rohkem levinud teaduslikus ja aimekirjanduses, kohapealsed inimesed nimetavad taolisi alasid lihtsalt "niitudeks", "metsadeks", "metsaheinamaadeks", "heinaaedadeks" jne.

Laelatu puisniit Läänemaal. Foto autor Toomas Kukk

Puisniidud on regulaarselt niidetava rohustuga hõredad looduslikud puistud. Väljanägemiselt ja ökoloogilistelt tingimustelt sarnanevad puisniidud parkidele, ent puisniidud on tunduvalt vanemad ja tekkinud algselt looduslikest kooslustest. Mitmesuguse liigilise koosseisuga puude ja põõsaste grupid võivad paikneda hõredamalt või tihedamalt, kuid iseloomulik on niidukamara esinemine. Regulaarne niitmine tähendab seda, et tavaliselt niidetakse igal aastal, kuid mõni aasta võib ka vahele jääda. Puisniite on võimalik liigitada mitmesugusteks alltüüpideks: võib eristada kuivi ja märgi (soo-)puisniite, liigivaeseid ja liigirikkaid jne.

Puisniidud olid eriti iseloomulikud Läänemeremaadele, eeskätt Eestile, Lõuna-Soomele ja Rootsile. Vähem ja ebatüüpilisi puisniite leidis Norras, Taanis, Saksamaal ja Kesk-Euroopa mägedes. Leedus ja Lätis leidis üksnes lammipuisniite suuremate jõgede kallastel.

Loe lähemalt ka [puisniitude ja puiskarjamaade hoolduskavast](#)